

Norsk
Landbruksrådgiving Viken

Plantevernmidler pr kultur til sesongen 2024

Kålvekster, salater, bladgrønnsaker og sellerier
pr. 06.des. 2023

Ugras, korsblomstra vekster

Grønn = off-label, Lilla = Minor Use

Kultur	Lentagran (31.12.31) (42 dg beh.frist)	Centium (15.06.26)	Matrigon (30.9.36 i EU)	Boxer (31.10.24)	Select +Renol (30.8.26 EU)	Merknader
Blomkål	X	X		X		Husk sperrefrist lentagran
Brokkoli	X	X		X		Husk sperrefrist lentagran
Hodekål	X	X	X	X	X	Husk sperrefrist lentagran
Rosenkål	X	X	X			
Bladkål grønnkål m.fl.	X					Obs for sviskader blad!
Kålrot sådd	X	X X	X	X	X	MU for Centium under dekke.
Kålrot planta	X	X X*	X	X	X	MU for Centium under dekke. MU for Select+Renol (40dg) *Off label skjerna sprøyting.
Avst.grense til vann	5m + buffers.	3m	3m	10m	3m	

- Centium kan på ordinær etikett ikke brukes under dekke, men alle off labeler og minor use gir tillatelse for dette. Gjelder Blomkål, brokkoli, kålrot og nepe + noen skjermplanta
- Focus Ultra (31.08.26): Hodekål, rosenkål, brokkoli, blomkål og kålrot. (Kveke, div gressarter)
- Agil/Zetrola (28.02.27): Hodekål, brokkoli og kålrot. (Kveke, div gressarter og tunrapp)
- **Nyhet: [Minor Use for Lentagran i kålrot m.fl.](#) Inntil 50 g/daa x 2 behandlinger, men for sterkt for sådd kålrot. 30 g mer akseptabelt, men for svak effekt på ugraset.**

SKADEDYRMIDLER I KÅLVEKSTER SESONGEN 2024 (06.12.23)

		Klebe mid. Tilatt	Hodekål		Brokkoli		Blomkål		Rosenkål		Kinakål		Kålrot		Grønnkål		Avst. grense vann	Buffer sone vann
			Ant. beh.	Beh.frist.	Ant. beh.	Beh.frist.	Ant. beh.	Beh.frist.	Ant. beh.	Beh.frist.	Ant. beh.	Beh.frist.	Ant. beh.	Beh.frist.	Ant. beh.	Beh.frist.		
Pyretroid/pyretrin	S.fugllarver, jordløppe, kålgallmygg, tege, m.fl.	Karate 5 CS	Ja	2 14 dg	1 14 dg	2 14 dg	2 14 dg	-	2 14 dg	-	-	30m	-					
		Decis Mega	Nei	2 14 dg	3 7 dg	3 7 dg	3 7 dg	3 7 dg	3 7 dg	-	30m	-						
	ovennevnte +raps glansb.	Mavric Vita/ Evure Neo	Nei	1 7 dg	1 7 dg	1 7 dg	1 7 dg	-	-	-	20m	-						
Systemiske	Bladlus, gallmygg, m.fl. (se PVplan)	Mospilan	Nei	1 14 dg	1 7 dg	7 dg	1 14 dg	-	-	-	10m	10m						
		Movento SC 100	Ja	2 3 dg	2 3 dg	2 3 dg	2 3 dg	2 3 dg	Minor Use	2 3 dg	5m	-						
		Teppeki (bladlus)	Nei	Minor Use	-	-	Minor Use	-	-	-	3m	-						
Andre	Kålflue	Conserve	-	Off-label	Off-label	Off-label	-	Off-label	Off-label	-	10m	-						
	Kålmøll, min-flue og trips.	Conserve	Ja	Off-label	Off-label	Off-label	Off-label	Off-label	Off-label	Off-label	10m	-						
	Sommerfugllarver	Turex 50 WG	Ja	3 2 dg	3 2 dg	3 2 dg	3 2 dg	3 2 dg	3 2 dg	3 2 dg	3m	-						

Endringer 2024:

- DECIS MEGA Forlenget til aug. 2027.
- MOVENTO går ut. Kan kjøpes frem til okt. 2024. Kan brukes frem til okt. 2025.
- Conserve – godkjent til 30.04.25 i EU – 30.04.26 i Norge. Hva skjer videre??
- **TUREX er godkjent for bruk i 2024 i alle grønnsaker!**
- Mange oppdaterte etiketter med redusert avstandskrav til vann ved bruk av avdriftsreducerende utstyr.

Turex WG

- Biologisk middel
  - *Bacillus Thuringiensis kurstaki/aizawai* GC-91
- Mot sommerfugllarver i alle grønnsaker
- Larvene dør ved at de spiser på behandla plantedeler
- Best effekt på små larver
- Larvene må være aktive (temp over 12-15 C)
- Ikke sprøyte i solskinn (brytes ned av UV-lys)
- Dose 100 ml/daa, fra begynnende angrep
- Inntil 3 behandlinger per år, 7 dagers intervall
- Behandlingsfrist 2 dager
- Per nå ikke tillatt brukt under blomstring eller i nærheten av blomstrende ugress

Sopp i oppal, Korsblomstra

Sopp-middel	Blomkål	Brokkoli	Hodekål	Kinakål	Rosenkål	Grønnskål	Kålrot	Sykdom
Previcur Energy 15.03.25	X	X	X	X	X			Kålbladskimmel Algesopp
Amistar 31.12.25	X	X	X	X	X	X		Kålbladskimmel, skulpesopp, bladflekker m.fl).

Ingen endringer. Kommer til å sende minor-use søknad for Signum i flere kulturer i oppal.

Sopp i felt, Korsblomstra

Sopp-middel	Blom- kål	Brokkoli	Hode- kål	Rosen- kål	Kina- kål	Grønn- kål	Kålrot	SYKDOM
Amistar 31.12.25	X	X	X	X	X	X	X	Ringflekk, hvitrust, storknolla, kålbladsk., skulpesopper
Signum 30.01.25	X	X	X	X	X	X	X	Skulpesopp, gråflekk, ringflekk, mjøldogg
Thiovit Jet 31.12.24						X	X	Mjøldogg
Topas 100 31.12.24							X	Mjøldogg
Luna Privilege 31.12.25					X		X	Bladflekker

Ingen endringer til 2023:

- Ingen signaler om at midler går ut.
- Signum i kinakål: Godt middel mot skulpesopp og korsblomstgråflekk. Nyttig på lagerholdet.

Ugrasmidler, selleri og salat

Betydning av farge:

Minor Use

Off label

Normal etikett

	Boxer 31.10.2024	Centium 15.06.26	Fenix 31.10.2027	Select +Renol (30.8.26 i EU)	Nye under arbeid
Knollselleri	X	X X (under dekke)	X Under plast og friland	X	Lentagran MU-godkjenning i knollselleri
Stangselleri		X	X Under plast og friland		
Salat Ruccola Babyleaf	Falsk såbed, damping, jorddekke				

Nytt: Lentagran i knollselleri inntil 50 g/daa x 2 behandlinger. Usikker på sviing.

Skadedyrmidler, selleri

Betydning av farge:

Minor Use

Off label

Normal etikett

	Skadedyr- middel	Bladlus	Gulrot- flue	Tege	Miner- flue	Trips	Sommer- fugllarver
Knoll- selleri	Karate 5CS	X	X	(X)	X		X (nattfly)
	Conserve				X	X	X
	Movento 100 SC	X				X	
	Turex (Ny)						X
	Raptol	X					X (varierende effekt)
Stang- selleri	Karate 5CS	X	X		X	X	
	Movento 100 SC	X				X	
	Turex (Ny)						X

MOVENTO går ut. Kan kjøpes frem til okt.'24. Kan brukes frem til okt.'25.

NY! TUREX godkjent mot sommerfugllarver i konvensjonell og øko i alle grønnsakskulturer.

Skadedyrmedler, salat

Betydning av farge:

Minor Use

Off label

Normal etikett

Skadedyrmeddel	Bladlus	Minerflue	Sommerfugl- larver	Tege	Trips
Movento	X Også rotlus				X
Conserve		X (reduisert dose fra 100 til 80 ml)	X		X (reduisert dose fra 100 til 80 ml/daa)
Karate 5 CS	X	X	X		X
TUREX (Ny)			X		
Raptol	X Unntatt salat- bladlus		X Varierende effekt		
Mospilan	X				

- Movento går etter hvert ut: Kan kjøpes frem til okt.'24. Kan brukes frem til okt.'25.
- Vertimec gikk ut 30.07.23. Kan ikke brukes lenger. Må fjernes fra skap
- **Conserve har fått redusert dose fra 100 ml til 80 ml/daa pga endrede grenseverdier for spinosad. Gjelder salat, spinat, mangold, betesalat.**
- **TUREX inn mot sommerfugllarver.**

Skadedyrmidler

ruccola, spinat, babyleaf

Betydning av farge:

Minor Use

Off label

Normal etikett

Skadedyr- middelT	Bete- flue	Blad- lus	Jordloppe Glansbille	Miner- flue	Sommerfugl -larver	Trips	Tege
Movento		x				x	
Conserve				x (redusert dose fra 100 til 80 ml)	x	x (reduser t dose fra 100 til 80 ml)	
Karate 5 CS	x	x	x (ruccola)	x	x		x
TUREX (Ny)					x		

Nytt

- **TUREX mot sommerfugllarver**
- Conserve har fått redusert dose fra 100 til 80 ml/daa pga endrede grenseverdier for spinosad.

Sjukdom, selleri

Betydning av farge:

Minor Use

Off label

Normal etikett

Kultur	Middel	Selleri- bladflekk	Grå- skimmel	Storknolla råtesopp	Merknader
Knoll- selleri	Amistar	x			
	Signum	x			Off-label knollselleri
	Luna P	x	x	x	Godkjent til 31.12.25
	Switch	x	x	x	Godkjent til 15.03.25
Stang- selleri	Amistar	x			
	Switch	x	x	x	Godkjent til 15.03.25

Nye midler:

- Luna Sensation: Søkt Minor Use i selleri og salat, antagelig svar ila våren 2024.
- Switch tillatt på Minor Use i stangselleri.

Sjukdom salatvekster

Betydning av farge:

Minor Use

Off label

Normal etikett

Sopp-middel	Oppal	Rot-brann/ Svart-skurv	Grå- skimmel	Storknolla råtesopp	Blad- skimmel Bremia	Salat- flekk Septoria	Merknader
Aliette	X				X		Og plasttunnell
Amistar					X	X	14 dg. beh.frist
Cabrio Duo					X		7 dg. beh.frist
Previcur Energy	X				X		14 dg beh.frist
Revus					X		7 dg. beh.frist
Serenade ASO			X	(X)			Bacillus amofyl. mjøldogg
Signum		(X)	X	X		(X)	7 dg. beh.frist
Switch		X	X	X		X	14 dg. MU salater + babyleaf, også mot Antracnose

Previcur Energy: Adm. forlenget til 15.3.2025. Usikker vei videre.

Cabrio Duo godkjent 25.02.25: Usikker deretter.

Nytt: Luna Sensation søkt Minor Use i salat og selleri, svar ventes våren 2024.

Sjukdommer, baby leaf etc

Betydning av farge:

Minor Use

Off label

Normal etikett

Kultur	Middel	Blad-skimmel	Blad-flekk	Stokn.-råde-sopp	Grå-skimmel	Merknader
Ruccola	Revus Amistar Cabrio Duo	X X X				
Spinat	Revus	X				
Baby leaf +++	Signum Amistar Switch Cabrio Duo			X X X	X X X	

Ikke noe nytt:

Cabrio Duo er godkjent til 25.02.25 i EU, deretter usikker..

Switch administrativt forlenget til 15.03.2025.

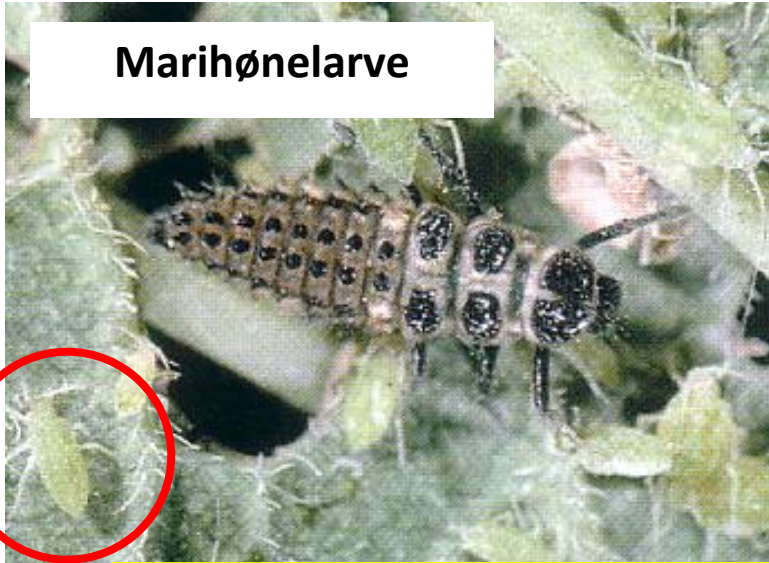
Integrerte tiltak mot skadegjørere i grønnsaker

Nytteinsekter

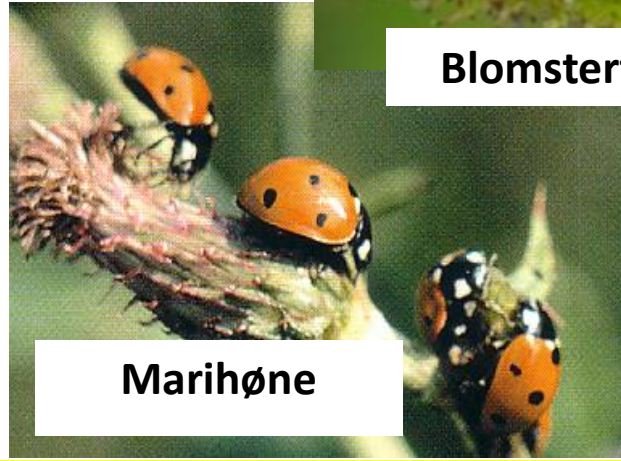
Marihønelarve

Blomsterfluelarve

Marihøne

Skades av pyretroider !

Legg til rette for nyttefaunaen !

Snylteveps

Gulløyelarve

Løpebille

Avfallshåndtering

- Rester av plantevernmidler og ikke rengjort tomemballasje må leveres til mottak for farlig avfall.
- Er avviklingsperioden for preparatet utgått må preparatet leveres til mottak
- Gjelder også annet farlig avfall enn plantevernmidler
- Husk å få kvittering for å kunne dokumentere i ettertid at avfallet er håndtert korrekt
- Kommunene er pliktige til å ha et mottakssystem
- Elektronisk deklarasjonsskjema må fylles ut før levering [Avfallsdeklarering.no](https://www.avfallsdeklarering.no)
- Det vil være ulikheter mellom ulike avfallsmottak. Kontakte ditt mottak direkte for mer informasjon
- Hvordan gjøres avfallsdeklarasjon, se opptak fra eget møte her: [Håndtering av rester og gamle... | Norsk Landbruksrådgiving \(nlr.no\)](https://www.nlr.no/avfallshandtering-av-rester-og-gamle-plantevernmidler/)

Foto: E. Fløistad,
NIBIO

Avfallshåndtering

- Rengjort emballasje bringes til lovlig avfallsanlegg. Plastemballasje kildesorteres.
  - Drypptørre og uten kork.
  - Preparater som er merket med akutt giftig, oksiderende, gass under trykk, eksplosjonsfarlig, brannfarlig kan ikke kildesorteres
- Rester av biologiske preparater skal destrueres slik det fremgår av etiketten
- Veksthus:
  - Ved bruk av spesialpreparat for veksthus, skal vegetativt avfall, jordblandinger, vekstmedium og lignende som fjernes fra veksthuset, lagres i minst ett år på tett underlag og skjermet fra nedbør på en slik måte at det ikke gir avrenning til omgivelsene

Foto: E. Fløistad,
NIBIO

Mer om Bremia (Salatbladskimmel)

- **Bruk fullresistente sorter på hold med høsting fra midten av juli (BL 29-40). Hvertfall 40!**
- Følg med på Vipps-varslingene for salatbladskimmel. SMS og info i Nytt om fra NLR ved funn.
- Ikke nødvendig å behandle fullresistente sorter før angrep er påvist i området.
- Ved påvist angrep er det aktuelt med Previcur Energy eller Aliette i oppal. Aliette, Amistar, Cabrio Duo eller Revus på friland med 7-14 dagers sprøyteintervaller.
- Sprøyting har kun kurativ virkning. Greier ikke slå ned et kraftig angrep med sprøyting. Bruk resistente sorter.
- Mer om raser og resistens i de ulike sortene i Sortsdelen.

8 prinsipper for integrert plantevern

1. Preventive tiltak

Angrep av skadegjørere skal forebygges:

- Vekstskifte
- Dyrkingsteknikker; falsk såbed, såtidspunkt- og tetthet, underkultur, redusert jordbearbeiding.
- Resistente/tolerante sorter, sertifisert frø/plantemateriale når dette er relevant.
- Tilpasset gjødsling, kalking, vanning og drenering
- Plantehygiene; rens maskiner/utstyr, fjern infisert plantemateriale - hindre spredning av skadegjørere.
- Styrke nytteorganismer - tilrettelegge leveområder for økt biomangfold og for bevegelse av nytteorganismer mellom ulike leveområder, fx vegetasjonsstriper i og utenfor åkeren.

2. Overvåkning skadeorganismer

Observer i felt, vurder skadeterskel, varsling (VIPS), tidlig diagnose, faglig veiledning.

3. Beslutningsgrunnlag

På bakgrunn av resultatene fra overvåkingen skal yrkesdyrkeren avgjøre om planteverntiltak skal gjennomføres eller ikke.

Grenseverdier og regionale skadeterskler for den enkelte skadegjører og kultur.

8 prinsipper for IPV, forts

4. Ikke-kjemiske metoder

Bærekraftige biologiske, mekaniske eller ikke-kjemiske bekjempelsesmetoder skal alltid foretrekkes hvis de er tilstrekkelig effektive.

5. Valg av plantevernmiddel

Så spesifikt mot målorganismen som mulig. Færrest mulig bivirkninger på menneskelig helse, miljø og ikke-målorganismer.

6. Redusert bruk av plantevernmidler

Begrens bruk av kjemiske plantevernmidler og andre tiltak til det nødvendige: reduserte doser, redusert antall behandlinger eller begrenset omfang (fx presisjonssprøyting), - reduser risiko i miljøet og for resistensutvikling hos skadegjørere som er til stede.

7. Anti-resistens strategier

Hvis risiko for resistens mot et planteverntiltak er kjent og mengden av skadegjøreren i kulturen krever gjentatte sprøytinger med plantevernmiddel, bør tilgjengelige strategier for å motvirke resistens anvendes for å bevare effektiviteten til produktene, fx ulike plantevernmidler med forskjellig virkemåte.

8. Evaluering

Med utgangspunkt i sprøytejournal og overvåkning av skadegjørere; kontroller at planteverntiltakene har virket